

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petit a 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petiti vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Volitev še ne bo

Rezerviranost ministrskega predsednika. — Pašičevci se približujejo vladi. — Aca Stanojevič v Beogradu.

Beograd, 17. maja. Ministrski predsednik Velja Vukičević se je snoči ob 21.35 vrnil s avtomobilom iz Vrnjačke Banje, kjer se je mudil dva dni in poročal kralju. Pred njegovim stanovanjem ga je pričakovala večja skupina novinarjev, pričakujoč, da jim bo podal kakšne daljše izjave o poteku in o uspehih svoje avgustinske. Bil pa je zelo rezerviran in je odklonil vse izjave. Na stavljena vprašanja je le kratko odgovarjal in naglasil, da nima povedati ničesar novega. Kralju je predložil v podpis le nekaj manjših ukazov.

S povratkom ministrskega predsednika je postalo v vseh političnih krogih jasno, in tudi vladni krogi priznavajo, da je vprašanje volitev za nekaj časa zopet odloženo. V tem pogledu tudi v prihodnjih dneh ni pričakovati nikakih novih dogodkov. V političnih krogih se domneva, da bo g. Vukičević po povratku zunanega ministra g. dr. Marinkoviča iz Prage skupno z njim še enkrat razmotrival vprašanje izpolnitve vladne in v zvezi s tem vprašanje razpisa volitev.

V radikalnih krogih zbujajo posebno pozornost postopanje tako zvane Pašičeve skupine. Dočim so bili Pašičevci do nedavna napram Vukičeviću vladi zelo svojevigli, so se zadnje dni povsem umirili. Ta preokret v njihovem postopanju se tomači tako, da se hočejo izogniti vsaki priliki, ki bi mogla dovesti do odkritega spora med njimi in onimi radikali, ki podpirajo sedanjo vladu. Na ta način hočejo preprečiti vsak spor, ki bi lahko utemeljeval potrebo razpusta Narodne skupščine in razpis novih volitev. V krogih pašičevcev se naglašja, da bi zanje bile volitve sedaj skrajno neoportune in da jim je zato bolj ugoden sedanji politični položaj.

Velik pomen se pripisuje današnjemu prihodu Ace Stanojeviča v Beograd. Domneva se, da je njegov prihod v zvezi z nedavno konferenco med njim in predsednikom Narodne skupščine Markom Trifkovićem, ki ga je pred par dnevi posetil v Knjaževcu. Kakor se doznava, se bo še danes zvečer stal ožji glavni odbor radikalne stranke, na katerem se bo v prvi vrsti razpravljalo o reorganizaciji stranke ter o rešitvi vseh važnejših strankarskih problemov, ki so v neposredni zvezi z bodočimi volitvami. Zatrjuje se, da je Aca Stanojevič svetoval svojim prijateljem, naj vodijo politiko pomirljivosti, da se prepreči razcep stranke, ki bi bil sicer neizbežen. Dokler vsa ta notranja vprašanja radikalne stranke ne bodo likvidirana, zastopa Aca Stanojevič stališče, da ne kaže razpisati volitev.

Tekom današnjega dopoldneva v Beogradu ni bilo nikakih važnejših političnih dogodkov. Ministrski predsednik Vukičević se je ves dopoldan mudil v ministrstvu notranjih zadev in po svojem povratku iz Vrnjačke Banje ni stopil v kontakt še z nobenim politikom. Kakor doznava naš poročevalec, je g. Vukičević predložil ob svoji nedeljski avgustinski kralju v podpis več ukazov, ki se nanašajo na predvsem na premešitve in vpokojitve sreskih poselarjev v Bosni in Hercegovini v smislu zahtev bosanskih muslimanov.

Za danes popoldne je sklicana seja zakonodajnega odbora, ki bo danes končno izglasoval zakonski predlog o kazenskem postopanju. Za jutri je sklicana plenarna seja finančnega odbora, ki bo bržkone zadnja pred parlamentarnimi počitnicami, ako ne bo med tem Narodna skupščina že razpuščena.

Naš spor z Italijo se vleče

Ogorčenje nad komuniquejem italijanske uradne agenture. — Mussoliniju diši Albanija. — Direktna pogajanja nemogoča.

Beograd, 17. maja. V političnih in parlamentarnih krogih se živahno razpravljalo o najnovejšem komuniqueju italijanske službene agenture »Agenzia Stefani« glede tiranskega pakta, v katerem se naglašja, da niti Italija niti Albanija ne bo dopustila, da bi se kdorkoli vmešaval v to zadevo. Obenem je bil sklenjen med rimsko in albansko vlado dodatni sporazum, po katerem niti ena niti druga stranka ne more skleniti s kakor tretjo silo kakoršnekoli pogodbe brez prejšnjega sporazuma in pristanka druge zaveznice. S tem je postala Albanija popolnoma odvisna od Italije. V tukajšnjih krogih se splošno ugotavlja, da je italijanska vlada s to svojo izjavo v veliki meri spremenila svoje stališče in tako rekoč onemogočila direktna pogajanja med Beogradom in Rimom. Na drugi strani pa se povdarja, da je ta izjava posledica nezaupanja Mussolinija napram Ahmedu begu Zoki, ki ga je hotel Mussolini s to skupno izjavo le še bolj pritegniti nase in na svojo politiko. V nekaterih krogih se celo zatrjuje, da bo naša vlada zaprosila vesilec, naj zahteva

vajo od Italije pojasnila, kako naj se tolažbi ta najnovejša službena izjava. To se bo zgodilo takoj po povratku zunanjega ministra iz Prage. Zadevo se bo pečal tudi ministrski svet na eni svojih sej. V splošnem pa je napravil komunique »Agenzia Stefani« na vse tukašnje politične kroge skrajno mučen vtis.

Pariz, 17. maja. Tukajšnji listi se obširno bavijo z jugoslovensko-italijanskim sporom in povdarjajo, da je napetost med Beogradom in Rimom radi izvalnega postopanja Italije ponovno narasla. Komunique agentur »Stefani« glede tiranskega pakta ni napravil le v Beogradu, marveč tudi v Parizu in Londonu skrajno mučen vtis. Vsi tukašnji politični krogi so mnjenja, da se hoče Italija za vsako ceno izogniti direktnemu sporazumu in izzvati konflikt. Listi brez izjeme povdarjajo, da je skrajni čas, da vesilec prepreči nadaljnje izživljanje Italije in da jugoslovensko-italijanski konflikt pride pred Društvo narodov. O direktnih pogajanjih med Rimom in Beogradom po vsem tem ne more biti več govora.

Pred novo revolucijo v Grčiji

Monarhisti dvigajo glave.

Beograd, 17. maja. Potniki, ki prihajajo iz Grčije, potrjujejo vesti, ki so se razširile zadnje dni po vsem inozemstvu in po katerih se pripravljajo v Grčiji nov politični prevrat. Iz pripovedovanj potnikov se da sklepati, da stoji Grčija pred novo revolucijo, ki zasleduje restavracijo monarhije. V okolici Pireja je prišlo večeraj do oboroženega spopada med monarhisti in republikanci. Tudi na otoku Samosu je izbruhnila revolucija. Otočani zahtevajo samostojnost. V vladnih krogih se te vesti zanikajo. Vendar pa se v političnih krogih splošno domneva, da niso brez vsake podlage. O krizi vlade, ki je izbruhnila večeraj, se doznava, da je notranji minister Mihailopulos odstopil zato, ker je ministrski predsednik odbil njegovo zahtevo, naj se imenuje za grškega poslanika v Parizu. Politis. Da bi pa ne prišlo do razsula koalicijske, je Mihailopulos na prigovarjanje svojih ožjih prijateljev pristal na to, da prevzame kak drug resor. Na ta način bo vladna kriza bržkone mirnim potom likvidirana. Kdo bo prevzel notranje ministristvo, doslej se ni znano.

Ljubljanski radikali za Narodni blok

Zagreb, 17. maja. »Novosti« poročajo: Na seji mestnega odbora radikalne stranke v Ljubljani se je razpravljalo o političnem položaju. G. dr. Ravnihar je poročal o svojem potovanju v Beograd. Po njegovem mišljenju bi bilo najbolje, da bi SLS stopila v vlado, a pri volitvah v Sloveniji naj bi radikali nastopili skupno z SLS. Glede tega predloga pa se je v odboru pojavil velik odpor. Končno je mestni odbor po daljši diskusiji soglasno zaključil, da bodo radikali v Ljubljani podprli napredno fronto. Predsednik dr. Ravnihar se je pokoril sklepu.

POPUST UDELEŽENCEM LJUBLJANSKEGA VELESEJMA

Beograd, 17. maja. Ministrstvo za trgovino je sprejelo obvestilo, da je italijanska železniška uprava dovolila posetnikom ljubljanskega velesejma 30odstotni popust na vseh italijanskih železnicah.

Po konferenci Male antante

Mala antanta — faktor miru v Srednji Evropi. — Izjave zunanjih ministrov na banketu v Pragi.

Praga, 17. maja. Včeraj je jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković sprejel v jugoslovenskem poslanstvu novinarje ter jim podal daljšo izjavo o jugoslovensko-italijanskem sporu. Dr. Marinković je naglasil, da je spor z Italijo mnogo resnejši kot pa se splošno sodi, ker niti ne ve, kakšne namene ima Italija in ali hoče spor rešiti diplomatskim potom ali pa hoče iti še dalje. Glede konference Male antante je dr. Marinković naglasil, da je zelo zadovoljen z uspehi. Rumunski zunanji minister Mitileneu je v svoji izjavi naglašal zavezništvo Rumunije z Jugoslavijo in prijateljstvo z Italijo. Ta razlika je vsekakor v prilog Jugoslavije. Po tej konferenci lahko računamo na solidarnostjo Male antante, s katero morajo računati tudi druge države. To dejstvo je v veliki meri razčistilo današnji položaj. Radi konflikta z Italijo se nam ni treba razburjati, ker je naše stališče pravilno. To priznava ves svetovni tisk. Glavni smernice naše zunanje in notranje politike ne bomo nikdar zapustili. Pri tej priliki je dr. Marinković tudi odločno deman-

tiral vse vesti o ekonomski politiki Male antante, ki da je naperjena proti Madžarski. Glede ukinitve vojaške kontrole na Bolgarskem konferenca ni zavzela nobenega stališča, a dr. Marinković v načelu temu ne nasprotuje.

Praga, 17. maja. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je priredil snoči banket na čast jugoslovenski in rumunski delegaciji. V svojem pozdravnem govoru je naglasil, da Mala antanta že 7 let uspešno vrši častno nalogo. Kakor se je doslej uspešno udeleževala v cilju spoštovanja mednarodnih pogodb in ohranitve miru, tako bo zdaj z vso energijo zasledovala zboljšanje medsebojnih gospodarskih odnosov. Tudi rumunski zunanji minister Mitileneu je v svojem govoru povdarjal, da so mirovne pogodbe sedaj že tako ustaljene, da se lahko z večjo vneto posvečamo gospodarskim problemom. Jugoslovanski zunanji minister je v lepem govoru povdaril važnost Male antante v mednarodni politiki in podčrtal njen velik vpliv v Srednji Evropi.

Ljubljanska porota

Težka telesna poškodba.

Včeraj popoldne se je nadaljevala obravnava proti Jožefu Stefetu. Poškodovanec ni čevljarški pomočnik Vinko Rozman je porotnikom opisal usodni pretep v gostilni. Obtoženec je bil zelo bojevit. Stefe je skušal pomiriti razburjene duhove, kar se mu pa ni posrečilo. V splošni zmešnjavi ni niti opazil, kdo ga je udaril s steklenico. Videl je obtoženca stojčega v dvorani, in ko je šel k mizi, mu je vrgel Stefe kozarec v glavo. Obtoženec zanika svoje dejanje in pravi, da ni vrgel kozarca. Priča Jože Rozman je dejal, da ga imajo fantje in otroci na piki, da pa na obtoženca ni jezen. Glede pivske steklenice je izjavil, da je z njo samo nameril proti Stefetu in da je samo njegova glava malo zadela ob steklenico.

Priča Ivan Dornik izpove, da je dobro videl, da je prvi vrgel kozarec Stefe in da se je Rozman takoj prijel za glavo. Isto so potrdile tudi nekatere druge prič. Porotnikom sta bili stavljeni dve vprašanji: prvo in glavno, če je obtoženi kriv, da je Vinka Rozmana udaril s steklenico in mu vrgel v obraz kozarec, kar je povzročilo, da so mu morali izrezati levo oko; drugo eventualno vprašanje pa, če ni svojega dejanja storil v duševni zmedenosti ali iz strahu, torej če ga je storil v silobranu in prekoračil samo silobran.

Prvo glavno vprašanje o krivdi so porotniki z 10 glasovi zanikali, drugo pa potrdili, na kar je bil obtoženec obsojen radi prestopka po § 335 k. z. na pet mesecev zapora, na odškodnino in stroške, skupaj 30.000 Din.

Predsedoval je podpredsednik dež. sodišča g. Keržič, votanta sta bila sodni svetnik g. Lajovic in sodnik Lederhas. Obtoženca je zagovarjal dr. Zirovnik, poškodovanega pa dr. Cepuder.

Poskus posilstva.

Franc Leskovec? je vprašal obtoženca predsednik.

Da, to sem jaz, rojen sem leta 1907. V Hotederski in sem služil v Rovtjah za hlapca, — je pripovedoval obtoženec. Predsednik je izkličnil javnost in zapisnikar je glasno prečital obtožnico.

Mladi France je blede, črnolasi fant, precej čvrst, oblečen v ohlapen suknič in hlače. Na zatožni klopi je sedel pokonci in se držal kot lesena lutka ter poslušal obtožnico. Videti je precej omejen in predsednik je odgovarjal stoječ v pozni kot vojak. — Fant je odgovarjal v svojem žirovskem narečju tako, da so porotniki težko sledili njegovemu pripovedovanju.

Priča, 78letna starka Agata Lukančič, je prišla v dvorano in se opirala na palico. Drobna ženica, samica, je delavka v Rovtjah, ki fantiča Franceta prej še poznala ni.

France Leskovec še ni bil nikoli kaznovan in je na dobrem glasu. Zagovarjal ga je g. dr. Zužek.

Porotnikom je staval sodni senat samo eno vprašanje, če je bil obtoženi kriv hudodelstva poskušene posilstva.

Porotniki so to vprašanje soglasno potrdili, na kar je bil France Leskovec spoznan krivim, da je dne 12. marca popoldne na cesti blizu Rovt 78letno Agato Lukančič poskusil posiliti. Zato je bil obsojen na 1 leto ječe po 126 k. in Agati Lukančič bo moral plačati 500 Din za živčni šok, ki ga je dobila vsled njegovega napada. Olajšilno je bilo, ker fant še ni bil tedaj 20 let star, ker še ni bil kaznovan in ker je bil v dobi pubertete.

Razprava je trajala do 11. ure dopoldne.

Uboj.

Janez Urh je 27letni posetnikov sin v Ribnem, na glasu delomirneža in pretopca. Njegov brat Tone je bil v nekem pretepu ubit. Janez pa težko ranjen in od tedaj je vedno snoval maščevalne načrte. Zlasti si je zapomnil Janeza Mužana, na katerega se

je pa po nepotrebnem jezil, saj Mužan ni bil vzrok bratove smrti.

Letos na pustni torek je bila veselica v gostilni krmnarja Gabrijela, na kateri je bil Urh pri svoji, Mužan pa pri svoji družbi. Obdoženec je odšel pred njim. Mužan pa zadnji. Ko je prišel pred gostilno, je videl fante, a ni si mislil, da ga Urh čaka in je še v šali zavpil: »Fantje domov! Obdoženec je tedaj zakrčal, naj gre domov. Ko ga je slednji vprašal zakaj, je zamahnil proti njemu z odprtmi nožem, ga zadel v vrat in mu prerezal žilo odvodnico, kar je povzročilo tako močno krvavljenje, da je Mužan v nekaj minutah izkvravel.

Obdoženec je potem odšel domov, a zjutraj v Zagorico in od tam na Bled, kjer se je sam javil ročnikom.

Janez Urh je močan Gorenjec, kodrastih las. Bil je že večkrat kaznovan, je sicer še fant, a skrbeti mora za 2 nezakonska otroka-dvojčka.

Zagovor.

Preds.: — Ali ste krivi?

Obt.: — Kriv sem, da sem ga udaril.

Zakaj ste ga?

Ker jih je več z udom poštilah, sem mislil, če ne bom jaz tebe, boš pa ti mene.

Lani, ko je padel vaš brat v pretepu in ste bili tudi vi ranjeni, je bil med napadali tudi Janez Mužan. Od tedaj ste ga sovražili, ali ne?

Ni ga nisem, še karte sva skupaj igrala.

Kako je bilo na pustni torek na veselici?

I kako. Mi smo šli domov, se pred Ferjanovo gostilno ustavili, da bi zapeli, pa je prišel Mužan, me zgrabil za vrat in me držal toliko časa, da sem segel po nož in ga sunil.

Pa zakaj ste ga z nožem?

Takoj, ko je prišel iz gostilne, sem videl v njegovi roki odprt nož z 8 cm dolgo klino. Rad bi se mu bil strgal iz rok, pa bi me on gotovo takoj sunil.

Ko vam je Mužan rekel: »Fantje spate, se je vendar šalil.

Ne, ni se šalil!

Kaj pa potem?

Potem, ko sem ga sunil, je stekel, a jaz sem počel k ograji za vrto, in ko je Stanko Mulej, ki je z drugimi fanti mimo prišel, nekaj dejal, sem rekel: »Fantje ti hoče! Počenil sem zato, ker sem mislil, da me Mužan spet napade.

Zakaj ste rekli: »Tiho!« Menda ste hoteli opazovati, kaj bo z Mužanom?

Ne, saj sam nisem videl, da sem ga tako zelo. Šel sem potem spat, a zjutraj sva šla z bratom na Bled, kjer sva malo pila, a potem sem se šel javiti ročnikom.

Ob sklopu lista obravnava še traja. O izidu bomo poročali jutri.

O francoskih letalcih ni sledu

Newyork, 17. maja. O izginulih francoskih letalcih Nungesserju in Colliju do danes še vedno ni nikakega sledu. Javljajo se sicer posamezne osebe, ki domnevajo, da so opazile letalo še v ponedeljek, vendar pa uvedene preiskave njihovih izpovedi ne potrjujejo. Včeraj je neki carinik iz New Fundlanda brzojavno sporočil ameriškim oblastem, da je v ponedeljek zjutraj slišal v zalivu Robert v bližini mesta Withburne. Sum aeroplanskega motorja, kratko nato pa močan pok, sličen eksploziji. Oblasti so odredile takoj preiskavo, ki pa je ostala popolnoma brezuspešna. Razum tega so se javile še tri prič. med njimi tudi dva člana kanadskega parlamenta, ki so izpovedale, da so opazile Nungesserjevo letalo v ponedeljek med 9. in 10. uro v polje preko New Fundlanda v severozahodni smeri.

Iz pisane ljubljanske kronike

Težka nesreča devetletne učenke Nade Hiti. — Borba ponočnega junaka. — Tatvine.

Na strmem bregu na Gradu tik Skabernetove hiše nad Mestnim trgom so večeraj popoldne otroci trgali rožice in se igrali. Med njimi se je nahajala tudi mala, devetletna učenka III. razreda osnovne šole, Nade Hiti, hčerka Karoline, por. Gantar, vposojene tobačne delavke, stanujoče na Krakovskem nasipu. Okoli 16.30 je deklica prišla na rob zidu, ki se dviga nad dvoriščem Skabernetove hiše. Ker je najbrž izgubila ravnotežje, je med obupnim krikom padla 7 m globoko na Skabernetovo dvorišče, kjer je popolnoma nezavestna obležala. Uslužbenici tvrde Skaberno so pomersrečno deklico zapazili ter jo prenesli v vežo, na kar so telefonirali po rešilni avto, ki je deklico takoj odpeljal v javno bolnico. Na kirurškem oddelku so zdravniki izvršili potrebno operacijo, da bi dekletke ohranili pri življenju. Ugotovili so, da je deklica pri nesrečnem padcu dobila pretrtes možganov in si prebila tudi lobanjo. Ima tudi notranje poškodbe. Stanje male Nade je resno. Do danes popoldne se še ni zavedla.

Idilične Poljane, kjer vasujejo in kraljujejo mesarski pomočniki, so bile nocoj torišče težke borbe med stražnikom in orjaškim Tonetom, stariim razgrajcem, ki ima že precejšnjo obremenitev v kriminalni evidenci policijskega ravateljstva. Tone se ga je bil prav pošteno nasrkal. Po Poljanski cesti je junaksko prepeval: »Oj zdaj gremo! Nazaj nas več ne bo!« Viskral je na vse pretege in se trkal po junakiški prsih: — Ju-ju-u-u! Sem, kdor ima korajžo!

Pristopil je stražnik in ga pozval, naj ne razgraja. Zaman. Tone se je še bolj razkoračil. Stražnik ga je pozval, naj mu sledi na policijsko stražnico. Tone se mu je uprl. Prijel je stražnika za pendrek in mu ga izvil iz rok. Pendrek je nato z vso silo prelomil. Z enim delom je nato začel mahati okrog sebe. S pomočjo drugega stražnika so starega bojvnika spravili v arest, kjer se je danes bopeljal in je pred dežurnim uradnikom skesano stal, kakor desni razbojnik na Kalvariji.

Kaj ste, Tone, počeli nocoj? Brez posla ste, kaj se tako vrtite. Tudi strah nimate? Ali ne bi bilo bolje, da mirno živite ... tako približno so Toneta pozdravili na policiji.

Kaj hočem? Tako je in ni drugače. Res ne vem, kakor je Bog v nebesih, kaj sem delal nocoj. Bil sem popolnoma pijan. Ves dan nisem nič gorkoga pojedel, pa se me je vino prijel.

Stiri dni greste v zapor! ... Tone je mirno in brez protesta odhajal v zapor.

Zopet nova tatvina kolese! V Zgorzijski Siški stanujoči čevljarški mojster France Prestar je pustil snoči v veži Ledičarjeve gostilne v Zgorzijski Siški črno pleskano, 1500 Din vredno kolo znamke »Styria«. Ko je ob 23.30 zapuščal gostilno, je na žalost moral ugotoviti, da mu je med tem nekdo kolo izmaknil ter se z njim odpeljal v temo ...

Viški tat, gotovo kak ljubitelj pečenega prašičjega mesa, je snoči posestil nezaklenjeni svinjak posestnice Franje Pance na Viju. V svinjaku so bili mladi prašički s staro. Brez večjega hrupa in ropota je tat odnesel iz svinjaka 250 Din vrednega, 7 tednov starega prašička ter z njim odšel v smeri proti Brdu. Privoščil si bo pač dobro pečenko. Ali bo imel pri tem dober tek, je drugo vprašanje, ker so tatu že na sledu in bo morda najbrž jesti ričet mesto svinjske pečenke.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Effekti: Investicijsko posojilo 84.50, 85, 84.75, Vojna škoda 339, 340. Zadolžnice Kranjske dež. banke 20, 22. Zastavni listi Kranjske dež. banke 20, 22. Celjska posojilnica 195, 197. Ljubljanska kreditna 150, Merkantilna Kočevje 98, 100, 98. Prastrediona 850, Kreditni zavod 160, 170. Trbovlje 145, Vevče 138, Stavbna družba 55, 65, »Sešir« 104.

ZAGREBSKA BORZA.

Effekti: Investicijsko posojilo 84 in tri četrti do 85, Ratna škoda 339 in pol do 340, Ljubljanska kreditna 150—152. Hrv. eskomptna banka 96 in pol do 975. Kreditna banka, Zgb. 93—95. Hipotekarna banka 61 in pol do 62, Jugobanka 93, Prastrediona 850—860, Drava d. d. Osijek 580—600, Sečerača, Osijek 490—510, Isis d. d. 46, Gutman 280—285, Slaveks 110, Slavonija 27 in pol do 28.50, Union, paromlin 300—305, Vevče 135—142, Agraria 51 in četrti do 50.50.

Devize: Amsterdam 22.763—22.823; Dunaj 800—803; Berlin 13.483—13.515; Ita- lija 309.27—311.27; London 276.20—277; Newyork ček 56.725—56.925; Pariz 222.30—224.50; Praga 168.20—169; Curih 10.935—10.965.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, Beograd 9.13, Pariz 20.3625, London 25.25, Milan 28.45, Newyork 58.75, Praga 15.3975; Dunaj 73.20.

Trst: Beograd 32.15, London 58.75; Curih 352.

Vprašanje stanovanjske zaštite

Pozabljeni brezstanovanjci in podnajemniki. — Stanovanjski zakon se lahko ukine, pač pa je treba maksimirati najemnine. Enake pravice za vse.

Stanovanjsko vprašanje stopa zopet v ospredje. Pričema se stari boj med zaščitenimi najemniki in hišnimi posestniki. Vsak se trudi, da dokaže pravilnost svojega stališča, pri tem pa obe stranki pozabljata na tretjega, ki je takorekoč žrtev stanovanjske zaštite, to so brezstanovanjci in podnajemniki.

Ko je bil lanske jeseni na hitro roko sprejet sedaj veljavni stanovanjski zakon, ki določa ukinitve vsake stanovanjske zaštite s 1. novembrom, je nastalo v krogih stanovanjskih najemnikov veliko razburjenje. Res je, da so nekateri silno prizadeti, ker ne zmorejo večje stanarine, ko je plačujejo sedaj, toda nobenega problema ni mogoče rešiti tako, da bi bilo vsem ustreženo in da bi ne bilo nobenih žrtev na račun skupnosti. Tako je treba presojati tudi stanovanjsko vprašanje. Marsikdo izmed onih, ki že leta in leta zamažajo na stanovanje, se je oddalnil v upanju, da končno vendar pride pod streho. Prav tako pa je tudi razumljivo, da si skušajo oni, ki so doslej uživali bonitete stanovanjske zaštite, te bonitete ohraniti. Na drugi strani pa vztrajajo tudi hišni posestniki, ki so vsled omejitve razpolaganja s svojo lastnino tekom vojne in povojne dobe že dovolj trpeli, na tem, da se vse omejitve v smislu zakonskih določb ukinejo ter da postanejo končno faktični gospodarji svoje lastnine.

Minister za socialno politiko je pokazal dobro voljo in je razposlal na vse važnejše gospodarske in stanovanjske korporacije in organizacije posebne vprašalne pole, da tako izve za razpoloženo in razmere, ki vladajo v posrednih pokrajinah. Na podlagi teh odgovorov namerava urediti stanovanjsko vprašanje po 1. novembu. V kolikor se da izvedeti, se baviš merodajni krogi s tem, da se splošna stanovanjska zaštita ukine, da pa se za večje centre, kjer še vedno vlada občutnejša stanovanjska beda, izdajo posebne, lokalnim razmeram primerne navedbe tako glede razpolaganja s stanovanji, kakor tudi glede določanja najemnine.

To pomeni sicer precejšnji napredek, vendar pa tudi taka enostranska rešitev ne bi mogla rešiti tega kompliciranega problema. Edino pravilni izhod iz zagate bi tvorila ukinitve vsakršnih omejitev, kar se tiče razpolaganja s stanovanji.

V prvem trenutku se zdi to morda nemogoče, toda izkušnje drugod uče, da bo treba končno tudi v stanovanjskih zadevah uvesti svobodno trgovino. Bojazen, da bo na tisoče ljudi na cesti in da pride morbiti celo do izgrediv, pač ne drži, ker bo

prej več ljudi pod streho kot pa sedaj. Razum tega pa je tudi sedaj mnogo ljudi brez stanovanja na cesti, a Ljubljana kljub temu še vedno stoji.

Toda najemnikom je treba dati drugih garancij, da ne postanejo predmet izkoriščanja. Treba je maksimirati najemnine, ki nikakor ne sme biti oduška. Če se hišni posestniki pri trgovskih lokalih lahko zadovolje z zlato pariteto, pač ni nobenega vzroka, da bi za stanovanja zahtevali več. Namesto stanovanjskega zakona naj se uvede zakon zoper oduševstvo, ki naj se uporablja s primerno rigoroznostjo, pa se najemnikom ne bo treba bati ukinitve stanovanjskega zakona. Res je, da se bo moral v tem primeru marsikdo, ki se sedaj šopiri v razkošnem stanovanju, prilagoditi razmeram, ker ne bo zmozel visoke najemnine, toda to pomeni le povratek v normalno dobo. Vsak pa bo lahko svojemu stanu primerno stanoval, obenem pa bo prenehalo čisto naravno nesramno izkoriščanje podnajemnikov. Maksimiranje najemnine pa bo imelo še tudi to dobro stran, da se bodo izenačile najemnine za stanovanja v starih in novih hišah, kjer so ponekod že več kot pretrpane.

Med prvimi, ki so zahtevali podaljšanje stanovanjske zaštite, so državni uradniki. Res je, da jih bo zvišanje najemnine na zlato pariteto po večini hudo prizadelo, ker njihove plače ne odgovarjajo zlasti pariteti. Toda tudi državnim uradnikom bi se morali zavedati, da gre — vsaj pri nas — vsak poseben privilegij za državne uradnike na račun privatnih nameštencev, ki pa tudi niso nič boljše situirani. Namesto podaljšanja stanovanjske zaštite naj zahtevajo od države, da jim primerno zviša stanarino ter da za svoje uradništvu zgradi stanovanja. Favoriziranje državnih nameštencev na račun ostalih državljanov pa mora končno prenehati. Pred zakonom smo vsi enaki.

S stališča brezstanovanjcev in podnajemnikov pa je ukinitve stanovanjske zaštite edino pravilna rešitev stanovanjskega vprašanja. Ravno podnajemniki in brezstanovanjci, ki so čisto prisiljeni živeti v dvojem gospodinjstvu, morajo nositi vsa bremena te zaštite. Doslej se je ti dve kategoriji najemnikov pri reševanju stanovanjskega vprašanja dosledno preziralo in niso bili podnajemniki deležni prav nobene zaštite. Če stoji sedaj v nasprotnem taboru kot stanovanjski najemniki, so pač krivi zaščiteni najemniki sami, ker so jih do skrajnosti izrabljali.

urad se poslužuje prav enakih metod kakor boljševiki. Tretji vir pa so madžarski fašisti in Habsburgovci, ki že lijo, da bi jim zopet zablestel «sijaj Stefanove krona».

Vse tri organizacije, boljševiška, italijanska in madžarska, imajo v Parizu svoje ekspoziture ter v Čekoslovaški, Rumuniji in Jugoslaviji vodijo svojo propagando. Zda so kriminalni tipi iz naše države v Parizu povezali vse tri ekspoziture z «zlato nitjo». Uredili so si svojo pisarno in kot «strokovnjaki» za zadeve v Jugoslaviji izkoriščajo vse tri vire. Tiskajo letake in jih pošiljajo v našo državo. Ker ne morejo dobiti naslovov naših kmetijskih ljudi, se poslužujejo starih adresarjev naših mest. Od tod prepisujejo naslove, ne glede na to, ali je dotičnik še v svojem starem kraju ali ne. Tako prihajajo v Jugoslavijo tisoči letakov, ki jih prejemajo zdravniki, odvetniki, navinarji, bankirji, trgovci itd. Da bi zakrili slepote, oddajajo agenti tega urada pisma na pošto v raznih francoskih mestih in vristanišči ter odhajajo tudi v Italijo. Črpajo denar od boljševikov, fašistov in Madžarov, zaslužijo dobro in žive prav «hohštapskiško»...

Čarugov naslednik, razbojnik Prpič Mali, ki je pred tremi leti edini izmed Čarugove tolpe odnesel pete, se zdaj nahaja v Sisku v preiskovalnem zaporu v okovih in pod neprestanim nadzorstvom posebne straže. Nihče ne bi verjel, da je to neznanstveno človeče tako opasen tolovski tip. Visok je 160 cm in telesno zaostal, pri vsem tem pa gibek in divji kakor ris.

Prpič Mali je sodeloval pri vseh večjih rajbojništvih Čarugove tolpe, tako tudi v Tompojevcih, kjer je izgovoril življenje naš rojak, upravitelj Pirkmayer. Kakor smo že omenili, ima Prpič Mali na vesti tudi življenje orožnika Tintorja. A koliko je izvršil zločinov po obseju tolovškega harambaše Čaruge, bo pokazala preiskava, ki jo zdaj vrši sodnik dr. Bastoič.

S Prvičim Malim so bili prijeli tudi Ibrahim Krpič, Ivan Berkovič-Bekan in Stjepan Bjelovarčič, ki jih teži sum, da so s Prvičim napadli štiri mesarje iz Siska in jim ugrabili 100.000 Din. Mora da še tekom današnjega dne bo Prpič s tovariši izročeni sodišču v Petrinji, kjer mu bodo krojili sodbo. Orožnika Lazar Šuga in Maričič, ki sta ujeta v Prpiča, pa pričakujeta razpisano nagrado.

Šah

Zagreb — Ljubljana 5 : 2

V nedeljo 14. t. m. se je v Zagrebu odigrala šahovska tekma za prvenstvo med Ljubljano in Zagrebom. Dasi je veljala Ljubljana kot favorit je morala to pot kapitulirati. Zagreb je zmagal in to v precej visokem razmerju 5 : 2.

Borba med starimi rivali je bila zelo ostra in napeta ter je nudila prav zanimive momente. Rezultati medmestne borbe so bili sledeči: Na prvi deski je igral Agapjev s Pircem. Partija je ostala po kratki in apeti borbi remis. Partija Rožič-Furlani (Lj.) je bila prekinjena. Dr. Singer je v lepem finišu zmagal nad Cirilom Vidmarjem, dočim sta Avramov in Jerošov remisirali. Jerošov je bil že v boljši poziciji. Na naslednji deski je Stupan izgubil proti dr. Trstenjaku, dočim je inž. Tekavčič kapituliral pred Kostičem. Tudi inž. Tekavčič je bil že v boljši poziciji, napravil pa je grobo napako, ki ga je veljala točka. Vrgelnik je zmagal kot črni nad Filipčičem.

Dogavice

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše
vato najcenejše

set frankov. Med malco sem čital novine. Zanimali so me 3 oglasi v raznih številkah novin. Med poedinimi izdajami je minilo do tri dni. Najstarejša izdaja je bila stara deset, najmlajša pa štiri dni. Vse so bile ilustrirane.

Prvi oglaš je pripadal Luqueminotovo vino. Pod sliko je bil napis:

Pošta bo poslovala danes ob šestih.

Drugi oglaš je pripadal liker. Na sliki je bilo videti gospoda v fraku in damo v večerni toaleti z dvema majhnima steklenicama v roki. Pred njima je stala velika štirioglasta steklenica, označena z imenom G. Guzensca. Pod sliko je bil napis:

Pošta bo poslovala ob petih. Na tretjem oglašju je bila slika debelega gospoda z veliko steklenico pred seboj, pod steklenico pa napis: Obedovali ste predobro? Pa vzemite purgativ St. Xavier!

Do tu je bilo vse v redu. Toda pod sliko je bilo z drobnimi črkami napisano:

Pošta bo poslovala ob sedmih.

Kaj za vruga naj to pomeni? Kakšna zveza je bila med raznimi stadiji obeda in pošto na Korziki?

Zjutraj mi je krava na reklamni za čokolado sporočila, da pošta danes ne bo

To je bila edina zmaga Ljubljane. Kakor že omenjeno, partija Rožič-Furlani ni bila dokončana, zdi se pa, da bo ostala neodločena. Končni rezultat znaša 5 : 2 (1) v korist Zagreba. Sodil je g. Kurdjukov iz Siska.

Kako živi kralj v kopalšču

Po kraljevem prihodu v Vrhlaško banjo je prilazno letovišče takoj oživelo. Oni, ki so sploh imeli namen obiskati letos kopaljšče, so se menda odločili, da takoj po hititju tja, dokler se kralj še tam nahaja, mnogo pa je tudi takih, ki pridejo samo za en dan, da vidijo kralja, na kar se zopet vračajo.

Kralj stanuje v vili dr. Čede Mihajloviča. Pojavi se vsak dan ob 11. dopoldne v spremstvu dežurnega adjutanta in zdravnika dr. Mihajloviča. Odide skozi park proti kopalšču, kjer je za njega rezerviran poseben nov bazen. Semkaj mu navadno tudi prinesejo čašo tople mineralne vode. Čez pol ure, proti poldnevju, se kralj zopet vrne iz kopaljšča ter po kratki šetnji skozi park zopet odide v vilo h kosilu.

Popoldne se kralj navadno pojavlja okrog 4. ure. Zopet izpitje čašo tople vode, se nekoliko spreha do vira hladne vode in se nato vrne v vilo.

Na Gjurjevo se je kralj podal na krstno slavo v hišo Pavla Karamanovića, polkovnika — invalida, junaka s solunske fronte, ki je zdaj mestni poveljnik v Vrnjih in upravitelj doma Rdečega križa, namenjenega za bivališče onih invalidov, ki jim je potrebno lečenje v vrniško vodo.

V vojni je bil Karamanovič težko ranjen ter je danes brez desne roke in desne noge. Kralji mu je čestital slavo in se dalje časa pogovarjal z njim, nato pa se zabaval z otroci, ki so se tu zbrali. Posebno zanimivi sta bili dve devojčici, ki sta se silno radovali, ko sta videli kralja. Obesili sta se mu vsaka za eno roko in mu jo poljubljali, na kar je tudi kralj obe mladi čestitki poljubil na čelo.

Sport

Primorje v Beljaku

Villacher SV. — Primorje 3 : 2 (2 : 1).

Kakor smo že poročali, je gostovalo ljubljansko Primorje v nedeljo v Beljaku in izgubilo proti tamšnjemu Villacher SV. s 3 : 2 in se s 4 : 1, kar smo pomotoma večer prejeli iz Grada. Primorje je podleglo nezaluzeno, kajti tehnično in individualno je bil skoraj vsak mož boljši od nasprotnika, toda igralo je premalo skupno. To se je opazilo posebno pri napadu, ki je bil pregrupiran. Napad z Weningom v desni in Baurm v levi spojki, se nikakor ni obnesel ter ni znal zaigrati po svoji stari navadi. Tudi krilci niso imeli najboljšega dne, a obramba je bila z vratarjem vred nesigurna.

Beljanci so pokazali lep napredek od lanskega leta. Bili so nagli in spretni v podajanju ter odlični pred golom. Sijajen je bil njihov vratar.

Tekma je bila živahna, oba nasprotnika sta si bila v polju precej enaka. Primorje je vodilo takoj od začetka, toda Beljanci so kmalu izenačili in nato prešli v vodstvo. V drugem polčasu so Beljanci dosegli še en gol Primorje pa je po Weningu znižalo na 3 : 2. Sodnik je bil napram gostom precej pedanten a vobče objektivni.

Austria (Dunaj) je v nedeljo doživela v prvenstvu katastrofalen poraz. Izgubila je proti Simmeringu z 2 : 8.

— Popravek. V večerajšnji sportni rubriki smo poročali, da je Svoboda zmagala nad Primorjem s 6 : 1. Poročilo je zagrešilo tiskarski škrt in se ima pravilno glasiti, da je Svoboda zmagala nad Panonijo, a ne nad Primorjem.

MONSTRUM

Prednosti

staropreizkušene

MAGGI -jeve ZABELE

1. Finost
In z njo združene blagostlastnosti.
 2. Izdatnost, ker največja
belilna moč, zatore!
 3. Cenenost.
 4. Neomejena stanovitnost, čeprav je steklenica
že načeta.
- Pazite pri nakupu na ime
„MAGGI“ na rumeno
rdeči etiketi

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 17. maja 1917; katoličani: Paskal; pravoslavni: 4. maja, Pelagija. Jutri: Sreda, 18. maja 1927; katoličani: Venancij; pravoslavni: 5. maja, Irina.

DANASJNE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: »Vojček«. A. — Opera: Zaprtlo. Kino Matica: »Ljubavne egiptovske noč«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarčič, Karlovska cesta. Jutri: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Hočvar, Sp. Šiška.

Solnee zaide danes ob 19.49, vzide jutri ob 4.02 in zaide ob 19.51.

ZA NAŠE NAROCNIKE.

Danes so na vrsti lastniki serij C in Č za april.

Izpred sodišča

Razkačeni užitek.

V neki ljubljanski beznici je pil sivi užitek France. Pa je prisel k njemu stari znanec Boštjan.

— V družbi se lažje pije, — je dejal in podirala sta ga.

Boštjan ima pa pravega živega gada v ustih mesto jezika. Jel je Franceta zbadati in dražiti, da je postal stavec kar divji in je tolkel s pestjo po mizi, da so kozarci po njenem taktu kar zaplesali. Ko se je z Boštjanom dovolj spril in je le-ta videl, da je nevarno ostati, ker jo lahko še stakne, jo je urnih krah pobrisal.

V večji je pa takrat sedel popotni berač Cimbara. Ko se je nehaj preprij, je hotel zasvirati veselo pesem na svoje citre. Vzel jih je iz vreče, jih položil na mizo, naglil po strani svojo sivo glavo in zahrešal s svojim robatim basom:

— Dekle, zakaj ta-a-ajš, de sama ti le-e-čiš...

Franceta je pesem razkačila, zagodel je v svojo brado in si naročil še pol litra.

Cimbari je pa postal v polni dolžni, zato je prišantal v sobo: — Dober dan Francetu France, ena boma zaigral, kajne?

— Ne draži me, osel stari, — se je obregnil obenj užitek.

— Lejga, kot bi bil mlad, se je nasmehnil Cimbara in zasviral:

— France pa za mizo sedi, kozareček v desnici drži;

le trta mu je ljubica, ki rad jo ima!

— Zda imam pa že dovolj, je zrastlel užitek, potegnil iz žepa nož in — rsk, rsk — petnajst strunice je zajčalo in v klobuč zvitih obležalo.

Cimbara pa v jok: — Moje citrice, ah, ah, moje uboge citrice!

Še tisto uro je šel berač na policijo in solznih očih kazal svoje prerezane strune.

In tako Francetu ne bo treba 24 ur poslušati nobene godbe, saj bo toliko časa zaprt, pa še Cimbari bo treba plačati odškodnino za strune.

— Aha, privedli ste ga na konju! Z revolverjem ali brez?

— Gospod!

— Oprostite. V domu s takim odličnim vedenjem je bila moja opazka groba nevljudnost. Ali smem vprašati, koliko gostov imate?

— Mnogo. Našla bi se komaj ena prazna soba.

— Povejte mi, je-li ta hotel star?

— Zelo star.

— Je-li iste starosti, kakor oba gospoda, katerima sem bil danes jutraj predstavljen — Talleyrand in Napoleon?

— Ne, nekoliko mlajši je. Pogledala me je in vprašala:

— Povejte mi, kaj se je zgodilo, ko ste se danes jutraj sestali z njima?

Njene plave oči niso mogle skriti radovednosti. Sedla je na moj stol in bila je s svojo črno apasko frizuro pikantna. Všeč mi je bila boli kot madame Delatour.

— Kaj se je zgodilo pri zgodovinskem srečanju? — sem ponovil njeno vprašanje. — Kaj si ne morete sami misliti? Zgodilo se je isto kot pri vseh srečanjih Napoleona z navadnimi zemljani. Napoleon je diktilar svoje želje. Poleg tega je včepnil Talleyranda v uho. Quilinchini-ja pa v zadnji del telesa.

Frank Heller: 21

Novi Napoleon

Roman.

— Že vidim, da me hočete pogubiti in pahniti v pogubo z zavezanimi očmi. Pa naj bo, teklenico porticija. A — hola!

— Kaj želite, monsieur?

Dajte mi tudi malo duhovne hrane, prosim vas.

— Morda bi se zadovoljili z novinami? Bojim sem, da je to vse, kar vam morem dati.

— Dobro, prinesite mi vse novine, kolikor jih dobite.

Moral sem malo počakati, da se zaktar vrne in ta čas sem zaslišal pod seboj neke čudne glasove. Bili so ritmični udarci, ki so se ponavljali minuto za minuto, ne da bi se njih ton ali sila izpremenila. Začel sem razmišljati, kaj bi moglo to biti. Parni stroji? Dinamo?

V hipu ko so mi že šle v glavo druge misli sem spoznal glasove pod seboj. Bili so glasovi, ki bi morali biti dragi in znani pisatelju. Pod menoj je ropotal tiskarski stroj.

Kakšen pomen je imel tiskarski stroj v tem domu? Napoleon je sicer sprejel pod svojo streho jedro dvuh akademij — toda to še ni bil pravi odgovor na vprašanje, čemu so že nastavili v hiši tiskarski stroj. Stroj je nekje pod menoj mirno ropotal. Je-li tiskal jedilne liste? Ali na je tiskal take druge liste? Morda bankovce? Kdor se ne boji oropati letalo, lahko tudi — tisti hip se je vrnil natak.

Postavil je na mizo bogato obloženo tace in mi ponudil cel kuo rovin. Ko sem ga pa vprašal, kaj pomeni tiskarski stroj, je naenkrat pozabil sveto materinščino.

— To-le vino je iz leta 1911. Peni se bolj kakor ono, ki ga je pil gospod včeraj. Težko vino k obedu, lahko k malici, to je bilo vedno moje geslo.

Ostentativno sem vzel iz denarnice petdesetak.

— Vaša življenska filozofija je vedno sijajna. Toda povejte mi eno: kako dolgo ima general ta tiskarski stroj?

— Morda želi gospod kavo? Prosim, tu je moj skromni račun.

Vzdihnil sem in plačal. Stopetdeset frankov poleg napitnine! Toda petdesetak je ostal na mizi. Natak se ni dal podkupiti ali pa je veljal več kot petde-

set frankov. Med malco sem čital no-

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. maja 1927.

— Vsem, ki so pred desetimi leti podpisali majsko deklaracijo, priporočamo, da si nabavijo deklaracijsko diplomu, ki jo je v spomin na ta zgodovinski dogodek izdala Jugoslovanska Matica. Diploma v velikosti 35 X 50 je zelo okusno izdelana, v bakrotisku, in bo v okras vsakemu slovenskemu domu. Stane 10 Din, s poštnino 13 Din in je naprodaj v vseh ljubljanskih knjigarnah, pri vseh podružnicah Jugoslovanske Maticе v Sloveniji in v pisarni Jugoslovanske Maticе, Šelenburgova ulica 7, II. Diploma se v Ljubljani prodaja tudi v kolportazi in od hiše do hiše.

— **Imenovanje.** Načelnik bančnega oddelka v trgovinskem ministristvu Milorad Zebić je imenovan za člana nadzorstvenega odbora Poštne hranilnice. Za njegovega namestnika je imenovan načelnik oddelka za zunanjo trgovino dr. Steinmetz.

— **Odlikovanje učiteljev.** Namestnik prosvetnega ministra je predložil kralju v podpis ukaz glede odlikovanja mnogih za šolstvo in vzgojo zaslužnih starejših učiteljev in prosvetnih delavcev.

— **Učiteljska disciplinarna sodišča.** Prosvetno ministristvo odpošlje v kratkem vsem šolskim nadzornikom in upraviteljem osnovnih šol okrožnico z navodili glede ustanovitve disciplinarnih učiteljskih sodišč. Ta sodišča se imajo ustanoviti čim prej.

— **Seizmolška postaja v Dubrovniku.** Te dni bo v Dubrovniku inštalirana za južno Dalmacijo prepotrebna seizmolška postaja. Aparati za potresno opazovalnico so bili nabavljeni v Nemčiji na račun reparacij.

— **Napredek turiste.** V trgovinskem ministristvu je izdelan načrt glede sistematične propagande in podpiranja turistike.

— **Premestitev subotičke železniške direkcije v Novi Sad.** Prometni minister general Milosavljević je povodom svojega inspeksijskega potovanja v Novi Sad izjavil, da bo treba čim prej premestiti železniško direkcijo iz Subotice v Novi Sad. Za premostitev govore v prvi vrsti strateški ozirji, ker tako važna prometna institucija ne more biti v neposredni bližini državne meje.

— **Občinske volitve v Oslici v Selski dolini.** V nedeljo 15. t. m. so se vršile v Oslici v Selski dolini občinske volitve, pri katerih so zmagale napredne stranke proti klerikalni. Za volitve je vladalo veliko zanimanje, kar kaže udeležba sama, ker je od 543 volilcev volilo 414. Napredna gospodarska lista z županom Jezerškom na čelu je dobila 225 glasov in 14 mandatov, klerikalna lista pa 148 glasov in 11 mandatov.

— **Enotni kazenskopравни red.** Posebni odsek zakonodajnega odbora je včeraj končal razpravo o enotnem kazenskopravnem redu. Danes prične o njem razpravljati plenarni zakonodajni odbor.

— **Villanova koča na Begunjski se** odpre v nedeljo dne 22. maja in ostane od tega dne dalje trajno oskrbovana.

— **Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov** — Sekcija Ljubljana — vabi člane na sestanek, ki se bo vršil v petek, dne 20. maja ob 20. uri v družabnem lokalu v Kazini. Na dnevnem redu bo razgovor o letošnji glavni skupščini v Zagrebu, na kateri se bodo obravnavala izredno važna strokovna in stanovska vprašanja. Hkratu se bo takrat vršil kongres slovenskih inženjerjev, proslava 50letnice obstoja zagrebške sekcije in otvoritev njenega lastnega doma. Zagrebška sekcija bo priredila za goste izlet na Plitvička jezera. Za goste se bo tudi vršila predstava v Narodnem pozorišču.

— **Udruženje grafičnih umetnikov.** Skupina agilnih grafikov, znana pod imenom »Kolegij S. n. g.«, je ustanovila v Zagrebu »Udruženje grafičnih umetnikov«, ki bo zbiralo v svojem okrilju srbske, hrvatske in slovenske bakropise in ksilografe. Pravila udruženja so bila na obnem zboru 28. aprila sprejeta in od oblasti potrjena. Prva članska razstava bo v Zagrebu, Beogradu in Ljubljani pod imenom »Razstava moderne ksilografije«. Na razstavi bodo sodelovali tudi nekateri bolgarski gravirji. Poleg tega je v tisku mapa Ex libris grafikov južnih Slovanov, v kateri je zastopan znameniti bolgarski grafik prof. Vasilij Zaharijev.

— **Sentjakovski majniški izlet** z godbo priredijo Sentjakobčani v nedeljo dne 29. maja. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob pol 8. zjutraj od Laz, od tod z brodom čez Savo, nato skozi Dolško, vas Vinje na Sv. Trojico (hoje poldruho uro); to odmor, prekrasen razgled do Domžal in po moravški dolini; od Sv. Trojice dobro uro hoda do znanega narodnega gostilničarja Janeza Novaka v St. Vidu pri Lukovici, kjer bo kosilo in kjer se dobi najboljša kapljica. Popoldne izlet na par minut oddaljeno Brdo, rojstni kraj pisatelja Janka Kersnika, ki je v svojih klasičnih romanih opisal romantičnost vseh bližnjih krajev, ali pa v pol ure oddaljeno Lukovico, kjer je prvi zdravstveni dom Slovenije. Povratek v Ljubljano z večernim vlakom iz Domžal, kamor je iz St. Vida hoda okoli uro in tri četrti. Kor je ta izlet brez vsakega posebnega napora, vabimo nanj Sentjakobčane, pa tudi drugo narodno občinstvo, da se ga udeleži v čim večjem številu. Vzemite s seboj tudi mladino, da se navzile naravnih lepot. Za njo sta za povratek v Domžale na razpolago dva voza z 20 sedeži. Kdor reflektira na kosilo, naj javi to v sentjakovski knjižnici do vstetega 25. maja. 428n

— **Toča v Črni gori, sneg v Bosni in Hercegovini.** Kraške pokrajine na našem jugu šibajo letos zapored elementarne negeode. Iz Danilovgrada v Črni gori poročajo, da je padla strašna toča, ki je na območju kakih 20 km² uničila vse zelenje. Škoda se čeni na okroglo dva milijona dinarjev. V okolici Sarajeva je zopet sneg pobelil gorske vrhove, a istotako poročajo iz Hercegovine o ponovnem hladu in novem snegu na hribovju.

— **Ponovna obsodba Ferhadbege Drage.** Včeraj se je v Kosovki Mitrovici vršila ponovna razprava proti Ferhadbegu Dragi, ki ima na vesti številna zločina nad srbskim prebivalstvom iz časa okupacije v Južni Srbiji. Ferhadbeg Draga je bil tudi tokrat obsojen na 20 let težke ječe v težkih okovih, dočim je prva sodba določila lahke okove.

Iz Ljubljane

— **Pogreb Antona Sircija.** Včeraj popoldne so številni prijatelji in znanci spremlili pokojnega Antona Sircija na njegovi zadnji poti. Pred hišo v Prisojni ulici je zapel turobno žalostinko pevski zbor »Sloga«, nato pa se je v toplih besedah spominjal pokojnega g. Deržič. Žalni sprevid, ki je pričal, koliko simpatij je užival pokojni v javnosti, se je nato pomikal na pokopališče k Sv. Križu. Iz cerkve je odneslo krsto do groba šest članov SK Hrtije, ob odprtem grobu pa sta se od pokojnika poslovila v imenu NSS g. Rupnik, a v imenu SK Hrtije g. Jerala.

— **Iz Zanimivosti z ljubljanskega trga.** Na trg so bile danes prinesene prve letošnje kumarice iz Slav. Broda. So precej drage in sicer 20 Din kg. Na trgu je bila danes večja množina rakov, prinešenih iz Ogulina. Bili so kmalu razprodani in sicer komad po 1 do 2 Din na debelo še ceneje. Namestnik tržnega nadzornika je danes pregledoval branjevske stojnice na Pogačarjevem trgu.

— **Iz Lastniki avtomobilov in avtopredpis.** Avtomobilski predpisi zahtevajo, da mora imeti vsak voznik pri sebi vedno vse potrebne dokumente glede identitete in avtomobila. Zadnji čas je policija prišla več lastnikov avtomobilov, odnošno voznikov, ker niso imeli pri sebi vseh listin. Sedaj imajo sitnosti.

— **Iz Kolo jugoslovanskih sestara priredi** za ljubljanske gospodinjice 18. t. m. ob 3. uri popoldan poskusno kuhanje na plinu v kuhinji Gospodinske šole v Mladiki. Poskusno kuhanje bo predvajala priznana strokovnjakinja g. Zemljanova. 427-n

— **Iz Kravate, ovratnike, moške in ženske** nogavice dobite po solidnih cenah pri Franc Pavlinu, Gradišče 3. 403-n

— **Iz Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, vezena se dobi po** priznani nizki cenah pri Ign. Zargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta. 64-L

— **Iz Prodaja nedvignjene robe na carinarici.** Gremilj trgovcev v Ljubljani obvešča, da se vrši jutri v sredo 19. t. m. prodaja nedvignjene robe na glavni carinarnici v Ljubljani.

— **Iz Pokončevalci ptičjega zaroda.** V Mestnem logu in tudi drugod so se pojavili pokončevalci ptičjega zaroda. Spravili so se zlasti na gnezda kosov in ščinkovcev. Najbolj pa stikajo za gnezdi mladih vrabcev, ki so prava slaščica za nje. V tirolskem gozdu je neznan zlikovec prevrnil gnezdo ščinkovca, kjer je že mlada ščinkovka valila. Nekateri »ptičarji« so ova-deni policiji.

— **Iz Ukradena zračna sesalka.** Organu mestnega dohodarstvenega urada Mirku Taborju je neznan tat včeraj opoldne z dvorišča velikega župana na Bleiweisovi cesti ukradel 60 Din vredno novo zračno sesalko.

— **Iz Trdovraten kandidat smrti.** Včeraj smo poročali, da se je v nedeljo skušal zastrupiti z lizolom na svojem stanovanju v Spodnji Šiški brezposelni ključavničarski pomočnik Ivan Bakšič. Mož je sploh trdovraten samomorilni kandidat. Že začetkom maja je na policijskem ravnanstvu v sobi dežurnega uradnika izpil večjo količino lizola. Takrat so ga hitro z rešilnim vozom spravili v javno bolnico, kjer so mu zdravilni izprali želodec. Kljub nevarnosti večjih komplikacij je ozdravel ter pred dnevi zapustil javno bolnico. V nedeljo je zopet segel po lizolu in ga izpil večjo količino. Njegovo stanje je precej resno.

— **Iz Drobiž policijske kronike.** Policija je včeraj aretirala dve osebi, nekega moškega radi pijanosti in neko žensko radi postopanja. Prijavljenih je zopet več manjših tatvin, tako tatvina kolesa, prašička in zračne sesalke. Mladenci Bogomir, Janez, Lojze, Stanko, Jože in Lovro so prijavljeni radi kaljenja nočnega miru, ker so pomoči po ulicah tuili in prepevali, odnošno vodili burno politično debato. Prijavljenih je 11 voznikov radi prestopka cestno-policijskega reda.

Iz Celja

— **Celjsko pevsko društvo** je v nedeljo popoldne priredilo izlet v Soštanj. Po prihodu se je tam vršil v dvorani Sokolskega doma koncert. Spored koncerta je bil isti kakor v Celju. Vse točke so se izvajale enako brezhibno kakor na celjskem koncertu. Soštanjci, ki so dvorano napolnili, so bili s koncertom izredno zadovoljni. Po koncertu je bil od odhoda vlaka prijateljski sestanek v Sokolskem domu, ki je potekel v splošnem veselju.

— **Sejmarji pozor!** Zupanstvo občine Petrovce javlja, da je sejmarjem na dan odkritja spominske plošče padlim vojakom v svetovni vojni dne 26. t. m. v slučaju slabega vremena pa 29. t. m., prodaja blaga v Petrovcih prepovedana.

— **Pravica uporabe grobov na mestnem** pokopališču, ki je bila pridobljena pred 20 leti, je glasom pokopališkega reda mestne občine celjske ugasnila. Stranke, ki imajo na imenovanem pokopališču grobove in želijo iste še v naprej obdržati, morajo plačati tozadevne pristojbine pri mestni blagajni. Rok poteče dne 31. majnika t. l. Po poteku tega roka bo mestna občina prosto razpolagala z grobovi in na njih stojecimi nagrobnimi kamni, ograjami itd. Pristojbina obnovitve grobov za nadaljnjih 20 let zna-

ša: za rodinski prostor (3 grobovi) 875 D, za rodinski prostor (2 groba) 250 Din, za grobove odraslih 75 Din, za grobove otrok 40 Din. — Mestni magistrat celjski.

— **Kuratorij ustanove Antona Kolenca** je imel v torek sejo, v kateri je razdelil polletne obresti od ustanove rajnega velikega dobrotnika slovenske mladine. V tej seji so se rešile prošnje visokošolcev. V celoti se je razdelilo nekaj nad 24.000 Din med 70 prošnikov, ki študirajo na raznih fakultetah naše kraljevine in v inozemstvu. Prihodnje dni bo reševal kuratorij še prošnje srednješolcev.

— **Dr. kraj. zaščiti deca in mladine v** Celju je naklonila Celjska posejilnica 500 Din. Bodi ji za to izrečena prišrna zahvala.

Iz Maribora

— **m Poskusen samomor profesorja.** Včeraj zjutraj je hotel profesor ženskega učiteljskega v Mariboru dr. Franc Z. v trenutni duševni depresiji izvršiti samomor. Z britvijo si je prerezal vrat. Našli so ga v mlaki krvi. Rešilni oddelek je takoj prepejal v bolnico, kjer so izvršili operacijo. Njegovo stanje je zelo resno. Kaj je komaj 31letnega moža gnalo v prostovoljno smrt, ni znano.

— **m Iz kaznilnice pobegnil.** V soboto je pobegnil z dela 28letni kaznjenec mariborske kaznilnice Asim Kadrijević, ki je bil radi umora in ropa obsojen na 20letno ječo. Kadrijević, rodom iz Makedonije, govori srbsko in albansko narečje. Bil je zaposlen v jami gramoza, od koder pa je v ugodnem trenutku izginil. Doslej ga niso mogli izslediti.

— **m Nove tožbe med klerikalci in socijalisti.** Klerikalci in socijalisti so si v Mariboru hudo v laseh. To je predvsem posledica političnega boja, pri katerem socijalisti na račun klerikalcev stalno napredujejo. V znanem duhovniškem procesu, pri katerem je bil urednik »Volksstimme« Eržen obsojen na tri mesece zapore in 2000 Din globe, se je pričel odkrit boj. Klerikalci hočejo socijaliste očitno finančno ubiti. Zato so se pritožili zoper prenizko kazn, razen tega so pa vložili novo tožbo radi nekega članka v »Volksstimme«. A tudi socijalisti jim nočejo ostati nišesar dolžni. Kakor smo že poročali, je izdal mariborski škof na vse župnije okrožnico, v kateri grmi proti »Volksstimme« in prepoveduje vernikom naročanje in čitanje tega lista. Ker se čutijo socijalisti s tem oškodovane, so vložili zoper škofa tožbo v smislu tiskovnega zakona. Tako bomo imeli v Mariboru še celo vrsto zanimivih procesov.

— **m Novo poslopje carinarnice.** Mariborska carinarnica, ki je sedaj nastanjena s svojimi uradi v starih skladiščih in barakah, namerava v Mariboru v bližini kolodvora zgraditi večje poslopje za urade in stanovanja uradnih. V poštev bi prišla predvsem stavbišča ob Tomšičevem drevedu ali pa za Franzovim mlinom, ker drugod v bližini kolodvora ni nikjer pripravljenih prostorov izveniš morda prostor na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste.

Gospodarstvo

— **g Protest sarajevske Trgovske zbornice.** Sarajevska Trgovska zbornica je poslala finančnemu ministru spomenico, v kateri protestira proti sklepu tuzlanske oblastne skupščine glede posebne trošarine na alkohol. Zbornica obenem zahteva, naj ministristvo v principu odloči, je-li so oblastne skupščine upravičene nalagati nova davčna bremena.

— **g Transit bolgarskega tobaka.** Pro-metni minister je dovolil, da se računa za prevoz bolgarskega tobaka v Nemčijo preko našega ozemlja 43.25 Din od 100 kg.

— **g Poljedelski krediti.** Po zakonu o poljedelskih kreditih se imajo ustanoviti z državno podporo okrajne in oblastne druge, v Beogradu pa direkcijske poljedelske kredite. Ta direkcijska dobila iz proračuna poljedelskega ministristva na razpolago 500 milijonov, poleg tega pa 50 % dohodkov državne razredne loterije. Poljedelsko ministristvo ima na razpolago že zdaj okrog 160 milijonov, ki se bodo porabili za najnujnejše kredite poljedelcem.

— **g Državna Hipotekarna banka v Zagrebu.** Ravnanstvo državne Hipotekarne banke je brzojavno odredilo, da se čimprej poštejejo v Zagrebu primerni prostori za podružnico.

— **g Nadprodukcija hmelja.** Beogradska Trgovska zbornica se je obrnila na poljedelsko ministristvo s prošnjo, naj ji pojasni svoje stališče glede širjenja in velikega napredka hmeljarstva v naši državi. Ministristvo je odgovorilo, da je prevelik razmah hmeljarstva nezdrav pojav, ki ima lahko v bodočnosti slabe posledice. Nesistematično širjenje hmeljarstva je škodljivo v prvi vrsti hmeljarjem samim, ker so sedanje visoke cene samo začasne. Ker se tudi v drugih evropskih državah hmeljarstvo naglo širi, je pričakovati nadprodukcijo hmelja, kar bi povzročilo znaten padec cen.

— **g Zakon o prisilni poravnavi.** Ministristvo trgovine in industrije je nedavno poslalo na vse trgovsko-obrtno zbornice osnutek novega zakona o prisilni poravnavi, da ga prouče in podajo svoje mnenje. Osnutek zakona je izdelal pravosodni minister. Večina zbornice je ministristvu že predložila svoje mnenje. Do konca tega meseca imajo prispeti odgovori vseh zbornic, nakar bo trgovinsko ministristvo predložilo osnutek zakona pravosodnemu ministristvu, da ga izpopolni v smislu predloženih nasvetov zbornic. Nato se izvede končna redakcija zakona.

— **g Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. maja t. l. ponudbe gled dobave 19.200 kg portland cementa, borovih mostovnih pragov, mostnic in borovnega lesa ter glede dobave 1962 komadov lesnih vijakov. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelu na direktoriju. — Dne 25. t. m. se bo vršila pri intendanturi komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 2000 m³ trdih drv. Predmetni oglasi z natančnimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ldravje in srečo
Vam bo dal z dnevnim negovanjem zob

SARGOV

KALODONT

Potresno valovanje se bo ponavljalo

Še nekatere podrobnosti o nedeljskem potresu. — 6 človeških žrtev. — »Tolažilno« predavanje ravnatelja Mihajlovića o novem potresnem valovanju.

Potres, ki je v nedeljo zjutraj vzhrljal našo prestolico ter povzročil precej škode v raznih krajih Sumadije, je imel široko območje. Čutili so ga tudi na Hrvatskem, dalje v Bosni in v Južni Srbiji. Sofijska seizmolška postaja je beležila katastrofalen potres v daljavi 300 km.

Beograščani so se že pomirili in so hvalile srečnemu slučaju, da ni bilo človeških žrtv. Skupno je potres v Beogradu porušil par sto dimnikov in poškodoval precej hiš, med njimi tudi vladne palače, o čemer smo včeraj podrobno poročali. V pokrajini, v Sumadiji, pa je bila ne samo materialna škoda precej občutna, marveč je bilo tudi nekaj človeških žrtv, posebno v rudniškem okraju. Kolikor je doslej znano, je bilo tam ubitih 6 oseb, v bolnici in v vojašnici v Gornjem Milanovcu pa so dobili nekateri bolniki in vojniki v paničnem begu težje telesne poškodbe. Vsekakor je najstrašnejšo noč preživel Rudnik, kjer so sunki posebno močno razsajali in poškodovali domala vsa poslopja s cerkvijo vred. Škoda se je za enkrat še ne da oceniti. Nadalje so močne sunke čutili tudi v Kruševcu in Kragujevcu, kjer človeških žrtv ni bilo, a materialna škoda znaša okrog en milijon Din.

V pokrajini tostran Save poročajo o močnem potresu v Velikem Bečkereku, kjer so sunki trajali 23 sekund ter povzročili veliko paniko med prebivalstvom, drugače pa ostali brez težjih posledic. Nadalje so čutili precej močne sunke v Novem Sadu in v Vinokovi, kjer je že tokom marca bilo trepotnih sunkov. Šibkejši je bil potres v Bosni; v Sarajevu so v nedeljo ob 4. zjutraj jedva zaznali valovanje zemlje.

Beogradski seizmolški zavod zatrjuje, da je glavna nevarnost minila in da je vsaka bojazen pred kako novo večjo katastrofo neopravičena, četudi se bodo lahni sunki nadaljevali še tokom deset mesecev. Linija pravkar minulega potresa se popolnoma sklada z linijo v letu 1922. v pravcu od Darosave preko Lazarevca na severnem vzhodu ju Venča. Bokule in Vagana. Istočasno se zdaj vršijo pokreti na južnem vzhodu istih gora poglavito v pravcu linije od jugovzhoda k severozapadu. Po vsem tem sklepa beogradski seizmolški zavod, da se bodo sunki na tej liniji nadaljevali tokom 10 mesecev, a bodo tako neznatni, da jih ljudstvo morda niti ne bo čutilo.

★

Nobeno javno predavanje še ni vzbudilo med Beograščani toliko zanimanja, kakor izvajanja beogradskega seizmolškega zavoda Jelenka Mihajlovića, ki je v nedeljo na univerzi govoril o potresu. Še pod svežimi vtisi prestopanja strahu je beogradska publika napolnila dvorano. In ko je predavatelj po kratkem uvodu izjavil, da se bodo potresni sunki gotovo še ponovili, so poslušalci glasno vzdihnilli:

— Ne daj Bože!
G. Mihajlović je izjavil: Naša kraljevina ima česte potrese, toda katastrofe so redke. Izmed dveh vrlo velikih katastrof, ki se jih spominjamo, je bila ona, ki je uničila Dubrovnik in vsa naselja okrog Boke Kotorske v letu 1667. Druga katastrofa pa je uničila staro Skoplje in to tako temeljito, da se je kakih 6 km od starega Skoplja začelo

dvigati čisto novo mesto. Sedanjí potres v Beogradu s svojimi počasi se ponavljajočimi sunki je osamljen pojav. Izmed 37 sunkov, ki jih je točno zabeležila beogradska stanica, jih je prebivalstvo Beograda moglo čutili samo 12 najintenzivnejših, ki so se pojavili s »prijetnim« valovanjem, kar je pač najzanimajše pri vseh potresih, ki se pojavljajo na severnih in južnih linijah. Karakteristika takih potresov je, da se ponavljajo in da lahko nastopajo po gotovih premorih. Zato ni izključeno, da se bo še tokom meseca dni pojavila nova serija valovanja, ki pa bo mnogo slabša; nato bo zopet sledilo valovanje po dveh ali treh mesecih, a bo vedno šibkejšje. Končno je g. Mihajlović na uleto vseh poslušalcev zatrdil, da minuli potres po svojem značaju ne more predstavljati nikake nadaljnjne opasnosti, ki bi se lahko pojavila v obliki večje katastrofe. Eventualno ponavljanje valovanja bo vedno slabše, niti eden izmed bodočih potresov v letošnjem letu ne bo močnejši kakor je bil nedeljski.

Po svetu

× **Fordov krojač.** Kralj avtomobilov, Henry Ford, je tudi najellegantnejše obločen gospod v Ameriki. V bližini njegovih tovarn, v posebni zgradbi, je nastanjen krojač, ki kroji samo zanj. Krojačnica je najmodernejše urejena in najfinejšje blago je naloženo po različnih mizah. Pravijo, da se Ford sedaj posvetuje s svojim krojačem, če bi bilo umestno uvesti modo kratkih moških hlač.

× **Povratek miss Gibsonove v London.** Violeta Gibson, ki je preteklo leto ranila Mussolinija, je v soboto dospela v London. Spremljale so jo bolniške strežnice in čeprav je bilo posrebljeno, da se onemogoči dostop novinarjev, se ji je neki novinar vendarle približal; Gibsonova mu je rekla: Zal mi je, da sem morala zapustiti Italijo. Recite drugim, da bi najraje prebivala na Irskem.

× **Oklofutani Miljkov.** Bivši zunanji minister provizorne ruske vlade l. 1917 je nedavno predaval v Rigi. Med govorom je stopil k njemu neki mladenič in mu prisolil par krepih zašus. Napadalec so aretirali. Piše se Aderkas in pravi, da je bila revolucionarna vlada Kerenskega in Miljkova kriva, da so njegovi starši umrli od gladi.

× **Rekord v plesanju.** V Casablanci je v petek dosegel šampion plesa Nicolas nov rekord. Plesal je 274 ur neprestano in po točki svoj prejšnji rekord za 8 ur. Publikaga je navdušeno pozdravljala in mu čestitala k uspehu.

× **Samomor d'Annunzijeve sestrice.** Iz Neaplja poročajo, da se je vrgla iz četrtega nadstropa v samomorilnem namenu ga. Ana Raffon, rojena Bianchi, d'Annunzijska sestrnica. Bila je močno nevrstena in je odklanjala vsako zdravniško pomoč. Po obupnem činu je kmalu izdihnila v bolnici.

× **Justifikacija Sayderjevih morilcev.** Kakor smo že poročali, sta bila morila novinarja Snyderja Gray in Snyderjeva žena obsojena na smrt na električnem stolu. Justifikacija je bila določena za ponedeljek 16. t. m., a vrhovno sodišče je odredilo, da se izvrši še danes.

Iz našega letalstva

Vest o propasti slavnega «Potea XIX». — Start našega prvega sportnega aviona «Sveti Gjorgje». — Skok dveh Ljubljančanov s padalom.

Zagrebaški «Jutarnji list» prinaša naslednjo kratko depešo iz Novega Sada: — Letalo «Potea XXV.», s katerim sta piloti inž. Sander Mayer in poročnik Bajdak srednje preletela pot od Pariza do Bombaya in nazaj v Novi Sad, se je v sredo razbilo na novosaadskem letališču. Tega dne se je inž. Sander Mayer dvignil na kratkotrajni polet in se po parminutnem zadržanju v zraku ponovno spustil na letališče. Pristal nek pa je bil tako nesrečen, da je aparat močno treščil ob zemljo in se razbil. Pilot inž. Sander Mayer je k sreči dobil le neznatne ogrebotine.

Slične vesti nismo zasledili v nobenem drugem listu, čeprav se je neizogledno priložila že v sredo, torej drugi dan po slavnostnem sprejemu obeh letalcev na novosaadskem letališču. Ako je vest istinita, utrpeli naša letalstva poleg materijalne škode tudi svoj znameniti zgodovinski objekt, letalo, ki je srečno poneslo dva smela letalca od Pariza do Bombaya, nato pa po nesrečnem naključju končalo svoj obstoj na domačem letališču.

V soboto se je na letališču v Bežaniji pri Beogradu dvignil prvič v zrak naš prvi domači sportni avion «Sveti Gjorgje». Letalo je izdelala tekoma Aprila Vlakovičeva tovarna avionov na Dordolu pri Beogradu. Tip je popolnoma nov; načrt je zamislil inž. Nestorov.

Prvi polet malega ljubkega letala, ki s tovorom in pilotom vred tehtaja jedva 300 kilogramov ter ga delavec lahko prenaša na rokah, je privabil na letališče prav lepo število strokovnjakov in prijateljev letalstva. Poskusni polet je izvršil novosaadski pilot Striževski, ki se je gladko dvignil in se po 18minutnem kroženju nad letališčem in Beogradom z brzino 150 km srečno vrnil nazaj na tla.

Poskusni polet je s tem uspel na splošno zadovoljstvo in znači ne samo za graditelja, marveč za vse naše mlado letalstvo pomemben dogodek. Vlakovič namerava naš prvi sportni avion razstaviti na letošnji mednarodni razstavi letalstva.

Kakor navajajo zagrebaški listi, se letalskih slavnosti v Ljubljani udeležijo tudi zagrebaška eskadrila. Ljubljanski Aeroklub je že pred tedni stopil v dogovore z zagrebaškim Aeroklubom glede priprave in sodelovanja. Da bo srečnost čim večja, bo iz Zagreba prihitelo v Ljubljano par aparatov tipa Breguet XIX, ki jih bodo vodili najpogostejši letalci zagrebaške eskadrole.

Poleg pilota bo na vsakem letalu tudi izvidnik, ki bo po prihodu nad ljubljansko letališče izvršil skok s padalom. Razum tega bodo nekateri smeli letalci izvajali tudi akrobacije z letali v zraku nad letališčem. Ni še definitivno določeno, ali bodo letalski slavnosti v Ljubljani prisostvovali tudi letalci iz Novega Sada, vendar se

lahko smatra za gotovo, da tudi od tam prileti nekaj aeroplanov. Ljubljancem se obeta torej redka atrakcija.

Kakršna je naloga rešilnega pasu ali čolna na ladji, prav tako je tudi naloga padobrana, ki postaja neizbežno pomožno sredstvo na aeroplanu, ako ga dohiti zla usoda. Njegova naloga je v slučaju nevarnosti posadki omogočiti sigurno odskoč iz aeroplana. Zgodaj so že začeli izvajati skoke s padobranci iz balonov, to pa večinoma v svrhu vzbujaanja senzacija in radi produkcij pred javnostjo. Razmeroma pozno se je pa začel padobran uporabljati za svojo pravo nalogo — za reševanje v slučaju nevarnosti. Tekmovanje med konstruktorji je omogočilo, da smo v razmeroma kratkem času dobili tako rekoč popolne sisteme padobranov, s katerimi je dana posadki v aeroplanu možnost, da se v slučaju neizbežnih nesreč lahko reši. Kako taka zavest sigurnosti v danem momentu lahko vpliva na moralno kakovost letalcev, si lahko mislimo. Nekaka Standarts tipa padobrana je razvita v toliko, da je zgoraj misljeni padobran vporabljal le pri skoku iz aviona, dočim načrti, da padobran dvigne posadko obenem z vsem instrumentarjem samostojno iz padajočega aeroplana, v kolikor je bil avtomatično sprožen, po pilotu ali spremeljalcu, v praksi še ni preizkušen.

Bistvo padala za odskoč je v tem, da avtomatično ali pa po določitvi skakalca omogoči prosto padajočemu telesu upor, ki prepreči pospešeno navpično padanje in ga pretvori v lahko enakomerno padanje proti zemlji. Upor tvori padalo, ki ima obliko izdolbene polkroglice, ki jo nosi skakalec zvito bodisi kot sedežno, bodisi kot naslonjalno blazino, pritrjeno preko ramen in zgornjega dela boder. Vrh padala je po 30 do 40 m dolgi vrvi pritrjen na rob letala. Pri odskoku iz aparata se ta vrstica napne, potegne padalo iz ovoja, ki je tvoril do sedaj zgoraj omenjeno blazino, nakar se v momentu, ko se tako sproženo padalo začne odpirati vsled sunka potegne vrstica odtrga, tako da je skakalec popolnoma prost od letala in počasi pada proti zemlji.

Naša avijatika se poslužuje francoskih padal, ki slove kot povsem sigurna, kar potrjuje tudi praksa na naših aerodromih. Dne 26. junija bosta s temi padali dve Ljubljančana pokazala, kako se padalo vporablja. Tudi to bo ena izmed mnogih senzacij, ki jo bo Aeroklub nudil javnosti na velikem letalskem mitingu.

Makulturni papir

kg à Din 4⁰⁰

orožaja uprava „Slov. Naroda“

To in ono

Kako je angleška policija odprla sovjetske omare

Od policije najeti delavci so po trdodolnem delu vdrl v oklopne omare v ruskem poslanstvu. Posrečilo se jim je s pomočjo električnih naprav izdolbiti tako široko odprtino, da more skozi njo odrastel človek. Delo je bilo nenavadno težavno, kajti tri šrambe, katerih sovjetski uradniki niso hoteli odpreti, so obdane z 2,40 m širokim in 3 m visokim oklopom. Razum tega jih obdaja 2 m debeli železni beton.

Predsednik kriminalnega oddelka ni izgubljal časa s pogovori z ruskimi uradniki. Ko so izjavili, da ključev do oklopnih omar ne izročijo, jim je postavil triurni ultimatum. Poklicali so takoj večake, ki so izjavili, da je praktično nemogoče odpreti ključavnice in da se more najhitreje priti do tanih dokumentov s prevrtanjem sten s pomočjo modernih električnih svetrov varilnega plamena, ki reže jeklo kakor nož surovo maslo. Veščaki — gradbeniki so pa izjavili, da zahteva vrtnanje železobetona precej časa, vendar ni zidu, ki bi se mogel upirati pnevmatični motiki.

Minil je določen rok. Po kratki debati s sovjetskimi uradniki jim je policija dovolila še polurni odlok. Rusi so trdovratno vztrajali pri prvotnem sklepu. Pred palačo «Arcos» so se pripeljali v avtomobilih strokovnjaki z vsem potrebnim orodjem. Po poteku roka ob 9.30 jim je bilo naročeno, naj prično z delom. V bližini «Arcosa» je začel ropotati motor s 300 HP. Brnenje električnih aparatov in varilnega plamena je odmevalo po celi zgradbi in nešteta množica se je klub policijskemu kordonu zbrala okoli poslanstva. Vsake četrt ure so se delavci izmenjevali; detektivni so z revolverji v rokah nadzorovali delo. Ob 4. uri zjutraj drugi dan so zrušili zadnje plasti železobetona in načeli jekleni oklop. Varilni plamen je začel rezati in kmalu je zlezal skozi še neohlajeno odprtno detektiv. Toda bil je neprijetno presenečen, ko je zagledal v notranjosti prevrtno omare druge oklopne omare. Tudi te so strokovnjaki previdno prevrtali, da ne bi pokva-

rili dokumentov. Kaj so našli v oklopnih omarah palače «Arcos», o tem policija za enkrat še molči. Isti dan je policija natančno preiskala tudi vse ostale prostore. V vsaki sobi so našli kako skrito zidno vdolbino; pritisnili so na gumb in tajna omara se je odprla.

Angleška javnost odobrava energični nastop notranjega ministra. V sovjetski Rusiji pa delavci vseh tovarnih demonstrirajo proti Angliji in sovjetska vlada grozi z represalijami.

Nov nemški brzoparnik

Iz ladjedelnice Blohm v Hamburgu so v soboto spustili v morje prvi nemški brzoparnik, ki je krščen na ime «Cap Arcona» in je last Hamburgsko-južnoameriške paroplovne družbe.

«Cap Arcona» je poleg «Columbusa» druga največja trgovska ladja Nemčije. Parnik obsega 27.000 ton in ima turbinski pogon s 24.000 HP. Njegova hitrost znaša 20 milj na uro, tako da potrebuje za vožnjo do Rio de Janeiro 12, do Buenos Airesa pa 15 dni. Na parniku je prostora za 1500 potnikov, katerim je na razpolago ves komfort. V parniku je bazen v velikosti 10 krat 6 metrov. Krasnica jedilnica prvega reda obsega 35 x 18 metrov. Novi brzoparnik bo služil prometu med Nemčijo in Južno Ameriko.

Borba proti prostituciji v Berlinu

Povojna morala je kakor v drugih velenostih padla tudi v Berlinu na nizko stopnjo. Tajni prostituciji so na stečaj odprta vrata, orgije in bakanalije so na dnevnem redu.

Da zajezi tajno prostitucijo, ki je v glavnem izvor širjenja spolnih bolezni, je policija segla po skrajnih sredstvih ter izdala stroge odredbe, ki se radikalno izvajajo.

Vendar bi bila vsa borba policije brezuspešna, da ni posvetila posebne pozornosti raznim zavodom za gimnastiko in masažo. V Berlinu se namreč pod krinko zavoda za gimnastiko ali masažo skriva na sto in sto podietij, ki služijo v resnici čisto drugim namenom.

V zadnjem času je policija izvedla obsežno racijo ter večino teh zavodov zaprla. Na dan so prišle gorostasne stvari, kajti nad dve tretjini teh zavodov so bili brlogi ljubavnih sestankov in zvodništva, na tudi orgije so bile v njih na dnevnem redu. Policija je lastnike teh beznic zaprla. Zanimivo je, da

so pri raciji prvič tudi sodelovale ženske — kriminalne uradnice.

Pretekli teden je tudi hamburška policija izvedla slično akcijo ter zaprla serijo sumljivih lokalov, čijih lastniki so se nato jadno preselili v Berlin ter tam nadaljevali svoj ogabni poklic.

Avtomobilske nesreče

V nedeljo se je pripetilo več težkih avtomobilskih nesreč, ki so zahtevale tudi človeške žrtve. Grozen je bil učinek avtomobilskih nesreč, ki se je pripetila v selu Pohl pri Nassau v Nemčiji. Tu je zavozil avtomobil grofa Wolfa Metternicha v skupino ob cesti se igrajočih otrok, se radi hudega sunka prevrnil ter pokopal potnike in večino otrok pod seboj. Dva otroka sta bila takoj mrtva. Izpod razbitega avtomobila pa so potegnili tudi mrtvega barona Romberga, dočim je bila njegova žena nezavestna. Grof Metternich je ostal po čudnem naključju nepoškodovan, a njegov sofer je dobil težke poškodbe po vsem telesu.

Druga težja avtomobilska nesreča se je pripetila v bližini Prägartna v Avstriji. Sestcilindrski avtomobil tipa Austro-Daimler, last inženirja Antona Biro, je zdrknil na ostrem ovinku po strmih obronku nizdol, se preotalil in ves razbit obležal v dolini. Inženirjeva žena je zletela pri nenadnem sunku z voza in obležala nezavestna. Nekaj ur kasneje je klub operaciji podlezla poškodovan. Njen brat Bandian je bil lažje poškodovan, dočim je inženir sam ostal nepoškodovan.

Dve drami v Parizu

Pariz je v nedeljo zopet doživel dve krvavi deloma, nepojasneni drami. Prva se je odigrala dopoldne na eni najprometnejših ulic. Nek Kitajec je iz povsem neznanega razloga streljal na družbo izletnikov, a k sreči ni nikogar zadel. Razjarjeni izletniki so nato navlačili nanj in ga linčali. Policija je našla Kitajca mrtvega v mlaki krvi, dobil je pet sunkov z nožem v prsa. Vsa družba izletnikov je bila aretirana.

Druga senzacija pa je povzročila vest, da so v nekem hotelu našli že razpadajoče truplo neke 20letne mladenke, ki je očitno postala žrtev zločina. Preiskava je pokazala, da je imelo deklo ljubavno razmerje z nekim 60letnim starčkom, a je v zadnjem času odnošaje z njim prekinilo. Iz osвете je nato varani stari ljubimec ustrelil.

Policija ga je našla na obrežju Seine v nezavesti; prerezal si je žile na roki. Prepeljali so ga v bolnico.

Dne 13. maja so bile sledeče pri nas kupljene srečke izžrebane:

Srečka št. 848 je zadela 20.000 Din

Din 4000 je zadela srečka št. 707.

Po Din 2000 so zadale srečke št. 91.744, 120.141 ter 121.651.

Po Din 500 so zadale sledeče srečke: 14.139, 14.111, 76.722, 100.702, 5726, 5770, 15.478, 15.480, 18.133, 18.112, 18.124, 30.990, 40.509, 40.542, 53.452, 66.620, 66.643, 79.013, 79.035, 79.061, 91.754, 91.783, 91.768, 115.695, 115.697, 115.688, 9750, 9720, 9745, 11.548, 11.582, 11.569, 11.598, 20.896, 23.419, 23.449, 23.422, 34.182, 47.767, 48.558, 48.543, 71.820, 71.803, 71.885, 71.878, 83.278, 83.288, 83.244, 86.318, 86.356, 86.322, 86.306, 86.330, 86.352, 96.988, 96.988, 96.943, 96.971, 111.200, 111.164, 111.149, 120.170, 120.106, 120.193, 120.187, 15.111, 15.120, 78.183, 78.184, 78.196, 116.281, 91.33, 91.85, 91.52, 48.692, 48.621, 70.455, 70.438, 70.419, 70.461, 95.806, 95.873, 95.876, 111.769, 111.781, 111.734, 111.843, 111.825, 111.875, 111.871, 121.596, 121.540, 121.696, 121.604, 15.367, 49.926, 41.810, 72.427, 98.265, 120.698.

Dobitke bomo izplačevali od 15. junija naprej
Važno opozorilo!

Zadružni hranilnici r. z. z o. z., kot pooblaščen prodajalki srečk se je posrečilo dobiti še nekaj srečk za to tekoče žrebanje (V. razred). — Igralcem, ki hočejo igrati na visoke dobitke in so bile njih srečke že izžrebane, se nudi prilika, da zamenjajo izžrebane srečke za neizžrebane, da morejo igranje na visoke dobitke nadaljevati. — Opozorjamo, da se žreba vsak dan do 31. maja, ko bo vseh 115 tisoč srečk izžrebanih. Nekaj srečk proda Hranilnica lahko tudi igralcem, ki do sedaj še niso igrali. — Reflektanti naj se takoj zglašajo pri Zadružni hranilnici r. z. z o. z. na Sv. Petra cesti št. 19.

PRVIČ V JUGOSLAVIJI!

Ljubavne egiptovske noči...

Velofilmi ljubavi in mržnje pod tropskim solncem. — Uresničene sanje cvetoče fantazije. — Velepesem v sliki. — Ljubezen in narava v prekrasnem akordu. — Čari Orijenta ljubavi in 1001 noči. — Intriga in mržnja. — Boj za življensko srečo. — ...ko krvavi ljubavipolno srce prekrasne mlade žene... — Divno! Čarobno! Velicestno! — Najlepi orijentalni velefilm vseh časov.

Posebno Vas še opozorjamo na osobito lepo in za ta velefilm posebno naštudirano godbo.

Predstave kot običajno ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.
ELITNI KINO MATICA

najudobnejši kino v Ljubljani. Sredina mesta. Telefon 2124.

NAZNANILO.

Tvrška A. Götzl ded., pozlatarstvo, rezbarstvo in izdelovanje okvirjev se nahaja od 15. maja dalje

v Kolodvorski ulici 27 na dvorišču, ter se nadalje priporoča cenj občinstvu. 5950

5000.— Din

nujnega posojila išče uradnik proti dobrim obrestim in garanciji. — Ponudbe pod «Larkoj/1194» na upravo «Slovenskega Naroda».

Slaščičar

z večletno prakso, obenem tudi kuhar — išče službo; gre tudi v večji hotel; najraje na letovišče. Ponudbe pod «Slaščičar/1161» na upravo «Slov. Naroda».

Sveže ribje olje

najboljše znamke se dobi v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta št. 6. Naročila se točno izvršujejo.

Gospodična

z večletno prakso, z dobrimi spričevili, zmožna slovenskega in nemškega jezika — želi mesta v pisarni ali trgovini. — Ponudbe pod «Luzurjena/1211» na upravo «Slov. Naroda».

Gostilno

dobro idočo, na prometnem kraju v mestu — iščem v najemi; event. tudi kupim. — Ponudbe pod «Gostilna/1207» na upravo «Slov. Naroda».

Stanovanje

sobe in kuhinje, ev. dve sobi — išče miren boljši zakonski par v novi ali stari hiši. — Ponudbe pod «Stanovanje/1177» na upravo «Slov. Naroda».

Zahvalnica

Gosp. lekarnar Blum, Subotica. Čast mi je obvestiti Vas, da so mi Vaše Larucin kapsule jako dobro pomagale pri spolni bolezni in da je kapaanje povsem prenehalo.

S spoštovanjem

M. L. LESKOVAČ.

Larucin kapsule se dobivajo po Din 20.— po vseh lekarnah — Glavno skladišče: Apoteka Blum, Subotica. 74/L

Zastore, posteljna pregrinjala, perilo, monograme, obleke l. dr. veze najfinije in najcenejše

mehanično umetno vezenje
Matek & Mikeš
Ljubljana, Dalmatinova ulica 13

Entljanje, azuriranje, predtiskanje ženskih ročnih del za trgovino, šolo in dom.

Šivalni stroji!

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne.

15letna garancija.

Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno

Pisalni stroji «Adler».

Kolesa iz prvih tovarn «Dürkopp», «Kayser», «Sytia», «Waffeurad» (Orožno kolo). — Pletilni stroji vedno v zalogi.

Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke. — Ceniki zastoj in franko. 32/L

Ivan Jax in sin Ljubljana, Gospodsvetska cesta 2

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, namiznice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice in nogavice, nahrbtniki, palice, dežniki, kloti v vseh barvah, šifoni, Solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje. — Razna dišeča mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu Prešernovega pomenika, ob vod

Najnižje cene Ljubljana točna postrežba

20% ceneje

vsa naročila po meri in popravila pri

Franc Szantner, Ljubljana
Selenburgova ulica 1

prvovrstna specialna izdelovalnica čevljev za občutljive in bolne noge

Kral. ang. parobrod. linija

ROYAL MAIL LINE za JUŽNO AMERIKO

»Brazilijo-Uruguay-Argentino in Kubo-Chile-Peru

Informacije brezplačno pri podzastopniku

JUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26